ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juřičkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **M. D.**, proti žalovanému: **velitel vzdušných sil**, sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2019, č. j. MO 257953/2019-3031, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2021, č. j. 30 Ad 6/2019 - 155,

takto:

I. Kasační stížnost žalovaného **se zamítá**.

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí velitele vojenského útvaru 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou (dále jen „správní orgán prvního stupně"), ze dne 22. 1. 2019, č. j. MO 25247/2019-2427, kterým bylo zčásti vyhověno žalobcově žádosti o „náhradu škody na ušlé mzdě" za období, kdy byl určován k plnění úkolů LZS (letecké záchranné služby) a SAR (služby pátrání a záchrany) na letišti Plzeň-Líně. Správní orgán prvního stupně přiznal žalobci podle § 10 odst. 1 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech (dále jen „zákon o platu"), odměnu za práci přesčas ve výši 124 147 Kč společně s úrokem

z prodlení; ve zbylém rozsahu žádost zamítl. Nároky uplatněné za období do 17. 8. 2005 správní orgán prvního stupně posoudil jako promlčené.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně, který jí v záhlaví označeným rozsudkem vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud poukázal na skutečnost, že podle služebních orgánů byla žalobci služební pohotovost nařizována organizačními rozkazy vydávanými na období kalendářního roku ve spojení s denními rozkazy. Z těchto podkladů (ani z dalších dokumentů založených ve spisovém materiálu) však není ve vztahu k žalobci zjevné, jakou formou byly v letech 2005 a 2006 nařizovány služební pohotovosti, tj. zda prostřednictvím písemných organizačních rozkazů, jako tomu bylo v případě organizačního rozkazu ze dne 2. 1. 2007 pro rok 2007, anebo se jednalo o rozkazy ústní. Organizace směn byla v letech 2005 až 2008 totožná (o čemž nebyl mezi účastníky řízení spor), přičemž služba v délce 24 hodin byla rozdělena na část výkonu služby (od 7 h do 19 h) a na část pohotovosti (od 19 h do 7 h následujícího dne). Za nesporné krajský soud považoval i doby, kdy měl být žalobce přítomen na pracovišti z rozkazu nadřízeného. Sporné bylo pouze to, zda se kromě služby jednalo i o pohotovost, včetně toho, co případně bylo jejím obsahem. Ani ve vztahu k roku 2008 není dle krajského soudu z dokumentů obsažených ve spise zjevné, zda žalobci byla služební pohotovost nařízena. Ve vztahu k letům 2005, 2006 a 2008 tak krajský soud neměl nařízení pohotovosti za prokázané.

[3] Ve vztahu k roku 2007 krajský soud dovodil, že žalobci sice byla rozkazem č. 1 ze dne 2. 1. 2007 formálně nařízena služební pohotovost, avšak dle jeho názoru nelze z této skutečnosti současně dovozovat naplnění podmínky důležitého zájmu služby ve smyslu § 30 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (ve znění účinném v době, do níž spadají uplatněné nároky). Pro určení, zda žalobci přísluší plat za výkon služby či odměna za služební pohotovost, bylo dle krajského soudu nutno postavit najisto, jaké činnosti žalobce v rámci nařízené služební pohotovosti vykonával, tedy zda byl charakter činností během služební pohotovosti identický s činnostmi nařizovanými žalobci v rámci výkonu služby. Krajský soud v této souvislosti vycházel z obsahu svědeckých výpovědí, z nichž dovodil, že i v době služební pohotovosti (od 19 h do 7 h následujícího dne) vykonávali vojáci některé činnosti jako v době služby (od 7 h do 19 h).

[4] Krajský soud žalobci nepřisvědčil v tom, že služební orgány uplatnily námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy. Neshledal tedy důvod pro prolomení obecných pravidel o promlčení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítal, že bylo v předchozím řízení prokázáno, že žalobci nebyla v průběhu služební pohotovosti nařizována žádná činnost, a pokud k nějakému nařízení služební činnosti došlo, byla zaevidována jako výkon služby, který byl žalobci proplacen. Tvrdí-li žalobce něco jiného, byl podle přesvědčení stěžovatele povinen prokázat, na základě jakého rozkazu či nařízení nadřízených takovou činnost vykonával. Vykonával-li nějakou činnost bez rozkazu nadřízeného, nemůže za ni nárokovat plat ve výši odpovídající výkonu služby.

[6] Důvodem pro přiznání platových nároků žalobci není dle stěžovatele ani to, že se služebním orgánům nepodařilo doložit rozdíl mezi obsahem činnosti vojáků určovaných do služeb LZS a SAR v době výkonu služby a v době jejich určení do výkonu služební pohotovosti. V rámci výkonu služby plní voják rozkazy vyplývající z potřeb kladených na výkon služby, zatímco v době služební pohotovosti je pouze připraven k aktivaci a následnému zahájení služby. Žalobce byl povinen plnit rozkazy v rámci výkonu služby (v délce 12 hodin), na který navazovala služební pohotovost (v délce 12 hodin), během které měl být připraven k aktivaci. V době služební pohotovosti žalobce vykonával výhradně činnosti spjaté s případnou aktivací, jiné činnosti mohl vykonávat výhradně v době výkonu služby. Pojem služba zahrnuje podle stěžovatele pouze úsek 12 hodin vlastní služby, nikoli následný úsek 12 hodin služební pohotovosti.

[7] Podle stěžovatele nečinil krajský soud v napadeném rozsudku rozdíl mezi předletovou přípravou techniky a předletovou přípravou ze strany vrtulníku – výkonných letců. Stěžovatel upozornil, že předletová příprava techniky se řídí vnitřním předpisem Let-1-4, *Inženýrská letecká služba*, a dále směrnicí 2006. Předletová příprava posádky vrtulníku – výkonných letců se však řídí vnitřním předpisem Let-1-1, *Předpis pro létání*. Stěžovatel v této souvislosti v kasační stížnosti citoval části směrnice ze dne 17. 1. 2016, č. j. 42-9/2006-2802/J3 (dále jen „směrnice 2006“), a dále vnitřního předpisu Let-1-4, z nichž dle jeho názoru vyplývá, že předletová příprava v rozsahu jedné hodiny, kterou zmiňuje žalobce v žalobě, byla vykonávána pouze personálem inženýrské letecké služby (tj. techniky). V době služební pohotovosti byla v případě aktivace konána příprava techniky k opakovanému letu v rozsahu 30 minut, která byla technickému personálu zaplacena jako výkon služby. Předletová příprava výkonných letců řídící se vnitřním předpisem Let-1-1 spočívala v rychlém seznámení se s aktuální meteorologickou situací, v upřesnění údajů pro využití navigačních a spojovacích systémů a v přípravě osobních pomůcek a výstroje. Příslušníci ostatních profesí (vojenští záchranáři) pak nekonali žádnou předletovou přípravu a v době služební pohotovosti pouze čekali na aktivaci a s tím související nástup do vrtulníku.

[8] Stěžovatel nesouhlasil s tím, že by přiznání uplatněného platového nároku mělo být žalobci přiznáno na základě srovnání výkonu jeho činnosti a dalších vojáků určovaných do služeb LZS a SAR s výkonem činnosti vojáků určovaných do služeb NATINADS (integrovaný systém protivzdušné obrany). Význam a důležitost služby NATINADS vyžaduje (na rozdíl od služby LZS a SAR) nutnost udržovat v režimu výkonu služby určeného vojáka po celých 24 hodin. Naproti tomu u LZS a SAR postačuje tuto službu zajišťovat v režimu dvanáctihodinového výkonu služby a dvanáctihodinové pohotovosti.

[9] Závěrem stěžovatel namítal, že na platové nároky uplatněné v nynější věci nelze aplikovat závěry plynoucí ze směrnice pro činnost LZS ze dne 27. 11. 2019, č. j. MO 340202/2019-8407 (dále jen „směrnice 2019“), v níž byl nově zaveden nepřetržitý výkon služby LZS a SAR. Vojáci mají po dobu nepřetržitého výkonu služby nově stanovené činnosti, které mají vykonávat. Dle stěžovatele ze směrnice 2019 vyplývá, že předletová příprava probíhá v určeném čase jen před nástupem do služby LZS, poté již nikoli.

[10] Žalobce práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[12] Podstatou nyní projednávané věci je posouzení zákonnosti způsobu, jakým byly v letech 2005 až 2008 zabezpečovány služby LZS a SAR v rámci 233. vrtulníkové letky na letišti Plzeň-Líně, a s tím související oprávněnost uplatněných platových nároků žalobce jako vojáka zařazovaného do uvedených služeb.

[13] Žalobce je jedním z vojáků sloužících v rozhodném období u označené letky, kteří se před správními soudy domáhali doplacení platu za doby služební pohotovosti v souvislosti s výkonem služeb LZS/SAR. Nejvyšší správní soud v úvodu připomíná, že v obdobných věcech již o kasačních stížnostech jiných vojáků téže letky rozhodl. Po rozsudcích ze dne 16. 12. 2021, č. j. 1 As 247/2021 - 40, č. 4303/2022 Sb. NSS, a č. j. 1 As 246/2021 - 39 (z téhož dne), následovala řada dalších rozsudků, např. ze dne 6. 1. 2022, č. j. 1 As 299/2021 - 36, ze dne 14. 1. 2022, č. j. 4 As 263/2021 - 34, ze dne 19. 1. 2022, č. j. 4 As 315/2021 - 30, ze dne 20. 1. 2022, č. j. 4 As 407/2021 - 55, ze dne 31. 1. 2022, č. j. 4 As 414/2021 - 51, ze dne 9. 2. 2022, č. j. 5 As 235/2021 - 33, ze dne 24. 2. 2022, č. j. 2 As 315/2021 - 34, ze dne 8. 4. 2022, č. j. 5 As 379/2021 - 28, ze dne 24. 8. 2022, č. j. 6 As 262/2021 - 19, ze dne 25. 8. 2022, č. j. 6 As 361/2021 - 35, ze dne 26. 8. 2022, č. j. 5 As 304/2021 - 33, nebo ze dne 26. 8. 2022, č. j. 5 As 381/2021 - 33. Ze závěrů v nich vyslovených Nejvyšší správní vycházel i v nyní projednávaném případě.

[14] Mezi účastníky řízení není spor o to, že služby byly vykonávány v režimu 12 hodin výkonu služby, na které navazovalo 12 hodiny služební pohotovosti. Je však mezi nimi veden spor o otázku povahy služební pohotovosti, resp. o to, zda žalobce i v době označené jako služební pohotovost nevykonával službu.

[15] Institut služební pohotovosti je upraven v § 30 zákona o vojácích z povolání, podle jehož odst. 1 (ve znění účinném v době, do níž spadají uplatněné nároky) platilo, že *vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený nařídit vojákovi služební pohotovost*. Podle odst. 2 téhož ustanovení zákona se služební pohotovostí rozumí *přítomnost vojáka ve vojenských objektech nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby*.

[16] Pro posouzení oprávněnosti nároku žalobce na doplacení ušlého platu je nezbytné posoudit následující tři okruhy otázek: 1) zda existuje rozkaz, jímž byla žalobci služební pohotovost nařízena; 2) zda byl dán důležitý zájem služby pro nařízení služební pohotovosti (tj. zda byla pohotovost nařízena v souladu se zákonem) a 3) jakou činnost žalobce v době označené jako služební pohotovost fakticky vykonával. Obdobné schéma Nejvyšší správní soud následoval již v rozsudku č. j. 1 As 247/2021 - 40 (a v rozsudcích na něj navazujících) a přidrží se jej i v nyní souzené věci.

[17] Zároveň Nejvyšší správní soud podotýká, že v případě posuzování otázky existence rozkazů, jimiž měla být žalobci nařízena služební pohotovost, tak bude Nejvyšší správní soud činit toliko ve vztahu k období let 2005 až 2008. Nároky za dřívější období vyhodnotily služební orgány jako promlčené, čemuž přisvědčil i krajský soud, který neshledal, že by námitka promlčení byla ze strany služebních orgánů uplatněna v rozporu s dobrými mravy. Stěžovatel tyto závěry nerozporuje, a vzhledem k tomu, že otázka

částečného promlčení žalobcem uplatněných nároků byla soudy pravomocně rozhodnuta a není předmětem kasačních námitek, Nejvyšší správní soud z nich i v uvedené věci vycházel. V řízení o kasační stížnosti jsou tedy předmětem posouzení toliko nároky za období tří let před podáním žádosti.

[18] Pokud jde o formální nařízení služební pohotovosti, krajský soud se touto otázkou v napadeném rozsudku podrobně zabýval pod body 17 až 28 odůvodnění, kde dovodil, že spisový materiál neobsahuje podklady, z nichž by vyplývalo, že žalobci byla v letech 2005, 2006 a 2008 nařízena služební pohotovost (tj. nejsou v něm založeny žádné rozkazy, které by tuto skutečnost dokládaly). Formálně byla dle krajského soudu žalobci služební pohotovost nařízena pouze v roce 2007.

[19] Nejvyšší správní soud (ve shodě s krajským soudem) ze správního spisu ověřil, že obsahuje pouze části organizačních rozkazů ze dne 2. 1. 2007, ze dne 2. 1. 2008 a ze dne 30. 9. 2008. Výňatky organizačního rozkazu ze dne 2. 1. 2008 sice zmiňují, že směny LZS a SAR jsou dílem slouženy v rámci pohotovosti, jedná se však pouze o poznámku v přehledu jednotlivých druhů služeb. O samotném nařizování pohotovosti rozkazy nic neuvádějí. Organizační rozkaz z roku 2007 pak jako jediný obsahuje určité relevantní pasáže ve vztahu k členění služeb LZS a SAR a dále k režimu, v jakém byly vykonávány, a k otázce nařizování služební pohotovosti. Příloha rozkazu (resp. část rozkazu takto označená) se věnuje mimo jiné stanovení časového rozvrhu směn LZS a SAR s tím, že doba od 19 h do 7 h následujícího dne je označena jako *„pohotovost na pracovišti“*. V příloze je však dále uvedeno, že *„velitel 233. vtl. zabezpečí uveřejnění plánu pracovní doby příslušníků letky zařazovaných do LPZS ve svém rozkaze, velitel 232. vtl. a náčelník skupiny záchranné a výsadkové přípravy v rozkaze velitele 23. zVrL vždy týden dopředu (poslední prac. den v týdnu – na týden následující)“*.

[20] Opakovaně tak Nejvyšší správní soud dovodil již v rozsudcích vyjmenovaných shora, že z žádného z rozkazů v podobě, v jaké jsou založeny ve správním spisu, a tedy ani z organizačního rozkazu z roku 2007 (jak nesprávně uvedl krajský soud), neplyne nařízení služební pohotovosti přímo žalobci. Ve všech případech se totiž jednalo pouze o obecné dokumenty, které nestanovily žádné povinnosti konkrétním vojákům sloužícím směny LZS a SAR. K části sporného období let 2005 a 2006 organizační rozkazy ve spise absentují zcela, již zmiňované rozkazy z let 2007 a 2008 pak obsahují pouze kusé informace o služební pohotovosti, přičemž z žádného z nich nelze dovodit nařízení služební pohotovosti přímo ve vztahu k žalobci.

[21] Žalobce v tomto ohledu v předchozím řízení správně poukazoval na skutečnost, že předpokladem prokázání formálního nařízení služební pohotovosti je existence „personálního“ rozkazu jmenovitě ve vztahu k dotčenému vojákovi (zde tedy ve vztahu k žalobci), a to s uvedením konkrétního data, času, popř. místa, v němž bude pohotovost držet. Těmto požadavkům ovšem shora uvedené organizační rozkazy nevyhovují. Týdenní rozkazy pak sice určovaly službu vojákům jmenovitě, avšak z těch, které jsou ve vztahu k posuzovanému období založeny ve správním spise (rozkaz velitele 233. vrtulníkové letky Líně ze dne 29. 8. 2005, ze dne 23. 1. 2006 a ze dne 21. 1. 2008), nevyplývá, že by část směny měla být vykonávána v režimu služební pohotovosti. Naopak, v rozkazech je používána formulace *„určuji služby takto“*. Rovněž v případě roku 2007 sice z obecného

organizačního rozkazu vyplývá, že úsek od 19 h do 7 h následujícího dne je označen jako *„pohotovost na pracovišti“* (zatímco úsek od 7 h do 19 h jako *„výkon směny“*), avšak z týdenních rozkazů založených ve spise se k roku 2007 vztahuje pouze jediný, a sice rozkaz ze dne 22. 1. 2007, který upravuje nařízení pohotovosti ve dnech 23. 1. - 29. 1. 2007. Ani z tohoto rozkazu však nevyplývá nic ohledně rozvržení doby služby a pohotovosti. Obdobně jako jiné týdenní rozkazy založené ve spisu *„určuje služby“* na konkrétní dny, úsek od 19 h do 7 h v něm vůbec není uveden. Formální nařízení služební pohotovosti proto nelze dle Nejvyššího správního soudu dovodit ani pro rok 2007. Tuto dílčí korekci závěrů krajského soudu však Nejvyšší správní soud nehodnotí jako zásadní, nadto vedoucí ke zrušení napadeného rozsudku. I ve vztahu k roku 2007 totiž krajský soud ve výsledku dospěl ke správnému závěru, že pohotovost nebyla nařízena v souladu se zákonem.

[22] Nařízení služební pohotovosti neprokazují dle Nejvyššího správního soudu ani další stěžovatelem uváděné dokumenty, konkrétně směrnice 2006 či předpis Let-1-1, neboť se jedná o dokumenty organizačního charakteru, které nestanoví povinnosti konkrétním osobám.

[23] V kasační stížnosti pak stěžovatel argumentaci o nařízení služební pohotovosti (zejména z hlediska požadavků na výkon předletové přípravy) nově opřel také o letový předpis Let-1-4, *Inženýrská letecká služba*. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že měl-li stěžovatel za to, že obsah tohoto předpisu zásadním způsobem ovlivnil rozhodování v projednávané věci (zejména v otázce nařizování služební pohotovosti a provádění úkonů předletové přípravy, které se v době služby a služební pohotovosti mají lišit), měl se tímto předpisem v návaznosti na nastolené sporné otázky zabývat již ve správním řízení a učinit jej součástí správního spisu jako podklad vydaného správního rozhodnutí. K tomu ovšem nedošlo a stěžovatel tento předpis nepředložil ani v řízení o žalobě (neargumentoval jím ani ve vyjádření k uplatněným žalobním námitkám). Stejně tak jej nepředložil ani Nejvyššímu správnímu soudu v řízení o kasační stížnosti. Nově uplatněnou argumentaci opírající se o zmiňovaný letový předpis tak je nutno považovat za skutkové novoty ve smyslu § 109 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), k nimž Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet.

[24] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud přesto doplňuje, že v nynější věci považuje obsah činností prováděných v rámci předletové přípravy za podružný a pro posouzení nároku na doplacení služebního platu z důvodů dále vyložených za nepodstatný. Podklady shromážděné služebními orgány totiž v souzeném případě neskýtají oporu pro závěr, že žalobci byla formálně na části směn SAR a LZS v době od 19 do 7 hodin následujícího dne služební pohotovost nařízena (shodně k tomu např. již zmiňované rozsudky č. j. 6 As 361/2021 - 35 a č. j. 5 As 381/2021 - 33).

[25] V obdobných věcech jiných vojáků ze stejné vrtulníkové letky (viz rozsudky vyjmenované výše) pak Nejvyšší správní soud současně vyslovil, že zjištěné nedostatky spočívající v neexistenci bezvadných rozkazů o nařízení služební pohotovosti ještě samy o sobě nesvědčí o oprávněnosti nároku žalobce. Z obsahu správního spisu, jakož i z obsahu dalších žalobcových podání, které činil v průběhu soudního řízení, je totiž patrné, že si byl rozdělení směny na 12 hodin výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti vědom. Je tedy nutno se dále zabývat otázkou, zda byl takový postup v souladu se zákonem

a zda se nejednalo o rozdělení výlučně účelové. Není přitom pochyb o tom, že i když z formálního hlediska nebyla služební pohotovost řádně nařízena, žalobce si byl vědom toho, že vykonává směny v délce 24 hodin, z nichž doba od 19 do 7 hodin (v délce 12 hodin) byla vykazována jako služební pohotovost. Od toho se odvíjela i odlišná výše jeho finanční odměny než v době výkonu „standardní" služby (tj. od 7 do 19 hodin). Pokud by totiž existoval důležitý zájem služby pro nařízení pohotovosti (byť z formálního hlediska řádně nařízena nebyla) a současně by vojáci v určeném období fakticky drželi pohotovost (aniž by pravidelně vykonávali činnosti, které jsou náplní služby LZS a SAR), nebylo by možno považovat nárok na doplacení ušlého platu za oprávněný.

[26] S ohledem na tuto skutečnost se proto Nejvyšší správní soud dále zabýval podmínkou pro nařízení pohotovosti vyplývající z § 30 zákona o vojácích z povolání, jíž je existence *důležitého zájmu služby*. Krajský soud se této otázce věnoval pouze ve vztahu k roku 2007, kdy shledal, že důležitý zájem služby v roce 2007 dán nebyl. Tento závěr stěžovatel v kasační stížnosti výslovně nenapadl. Nejvyšší správní soud se však této problematice věnoval i ve vztahu k rokům 2005, 2006 a 2008, neboť z napadeného rozsudku plyne, že za období tří let před podáním žádosti jsou nároky žalobce na doplacení služebního platu oprávněné, což stěžovatel rozporuje.

[27] Krajský soud správně poukázal na skutečnost, že služební pohotovost představuje výjimečný institut, který obvykle nastupuje v případě nutnosti pokrytí nahodilých a nepředvídaných událostí, např. v důsledku náhlé zdravotní indispozice vojáka či jakékoli z vnějších příčin, která vyústí v nutnost povolání většího množství vojáků, než je obvyklé. Služební pohotovost lze využívat pouze v nezbytně nutné míře, nikoli k pokrytí pravidelné činnosti, jejíž výkon je nezbytné trvale zajistit. Důležitý zájem služby proto nelze spatřovat v nutnosti zajištění běžné náplně služby, a to ani v případě dlouhodobého nedostatku personálu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011 - 126, č. 2823/2013 Sb. NSS).

[28] V nyní posuzovaném případě ovšem služební pohotovost nebyla využívána v reakci na mimořádné události, nýbrž jako běžný prostředek pro zajištění chodu letky. O tom svědčí jak provedené svědecké výpovědi, tak skutečnost, že pohotovost byla plánována na rok dopředu, a sice právě pro účely pokrytí směn LZS a SAR. Je tedy zjevné, že v posuzované věci nebyl dán důležitý zájem služby, jak vyplývá z § 30 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, a to nejen ve vztahu k roku 2007 (jak správně dovodil krajský soud), ale též v letech 2005, 2006 a 2008.

[29] Nejvyšší správní soud se poté zabýval závěry krajského soudu, vztahujícími se k faktické náplni činnosti žalobce v jednotlivých částech jím vykonávané služby v délce 24 hodin, zejména v době od 19 do 7 hodin následujícího dne, tj. v době označené jako služební pohotovost. Krajský soud v této souvislosti správně dovodil, že toto hodnocení bylo dalším nezbytným předpokladem pro posouzení oprávněnosti nároku žalobce, a tudíž nepochybil, pokusil-li se vyjasnit, zda lze odlišit činnosti vykonávané v době služby a v době služební pohotovosti.

[30] Ve správním spisu je v této souvislosti obsažena řada svědeckých výpovědí, jejichž podstatný obsah krajský soud shrnul v napadeném rozsudku pod body 36 až 45 odůvodnění, na které Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje. Krajský soud zároveň

dospěl ke správnému závěru (viz body 46 a 47 napadeného rozsudku), že z těchto výpovědí lze mít (navzdory dílčím rozporům) za prokázané, že někteří vojáci i v době od 19 do 7 hodin určitou činnost služby vykonávali, např. lety na záchranu lidského života, lety k pátrání, práci v souvislosti s předletovou přípravou, letem nebo poletovou přípravou, nebo činnosti, jako jsou výcvik, lety na udržení a obnovení rozlétanosti. V řízení tak bylo prokázáno, že vojákům, kteří formálně vykonávali službu LZS a SAR v režimu služební pohotovosti, byla (či mohla být) v jejím průběhu nařizována přinejmenším činnost, která tvoří hlavní náplň služeb (tj. lety za účelem záchrany života či pátrání). Režim 12/12 tak sloužil k zabezpečení služeb LZS a SAR, které je nezbytné vykonávat nepřetržitě. V daném případě se přitom nejednalo o situaci, kdy by i v nočních hodinách (v době od 19 do 7 hodin) někteří vojáci vykonávali „standardní službu" LZS a SAR a jiní byli připraveni v režimu služební pohotovosti pro případ nutnosti povolání dalších vojáků do služby, např. jako posil či náhrady v důsledku náhlé indispozice pravidelného člena posádky. Vojáci, kteří se měli nacházet v režimu služební pohotovosti, totiž toho času představovali jediné členy letky připravené k provádění úkolů služeb LZS a SAR. Tímto způsobem pak velitelství letky plánovaně zajišťovalo její provoz v průběhu celého roku na základě výše zmiňovaných organizačních rozkazů.

[31] Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s krajským soudem, jakož i svými dříve vydanými rozsudky, uzavírá, že rozdělení směn LZS a SAR bylo formální a účelové, vedené patrně snahou o finanční úsporu v důsledku personální poddimenzovanosti letky (jak plyne i ze svědeckých výpovědí). Nelze tedy vyloučit, že vojáci určení do služeb LZS a SAR podstatnou část doby označené jako služební pohotovost žádné faktické úkoly nevykonávali, a tedy se mohli věnovat i odpočinku, jak namítá stěžovatel. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že v době od 19 do 7 hodin to byli výlučně oni, kdo museli být stále připraveni vykonávat činnost, která je náplní služby LZS a SAR (stejně jako v době od 7 do 19 hodin).

[32] K námitce týkající se průběhu letové (resp. předletové) přípravy pak Nejvyšší správní soud (rovněž ve shodě se svými předchozími rozsudky ve skutkově obdobných věcech) uvádí, že se jedná o otázku podružnou bez vlivu na výsledek řízení. Z podkladů shromážděných ve správním spisu je totiž patrné, že rozdělení služeb LZS a SAR na 12 hodin „standardního" výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti bylo veskrze formální. Ačkoliv správní spis neobsahuje podrobné informace o náplni služeb LZS či SAR, je z něj přinejmenším patrné, že jejich specifičnost spočívá v neustálé připravenosti ke vzletu vrtulníku, přestože k němu fakticky nemusí dojít. V době od 7 do 19 hodin byli přitom vojáci zařazení do služby LZS a SAR finančně ohodnoceni za výkon služby, a to bez ohledu na to, jakou činnost (a zda vůbec nějakou) fakticky vykonávali. Stěžovatel přitom nepředestřel žádné relevantní argumenty, pro něž by mělo být na dobu od 19 do 7 hodin nahlíženo jinak. Sám uvedl, že vojáci museli být připraveni ke vzletu vrtulníku (přičemž se na ně vztahovaly časové limity 4 minuty, resp. 10 minut). Tyto skutečnosti tak ve svém souhrnu svědčí pro závěr, že pro rozdělení směn neexistoval legitimní důvod. V důsledku toho došlo ke krácení žalobce na jeho platových nárocích, které nemůže požívat právní ochrany.

[33] Pokud se jedná o srovnání služby SAR se systémem protivzdušné obrany NATINADS (NATINAMDS), Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že krajský soud

shledal žalobcovy nároky opodstatněnými z jiných důvodů než na základě srovnání se službou NATINADS (NATINAMDS). V bodu 59 odůvodnění rozsudku krajský soud nepovažoval za podstatný gramatický rozdíl ve formulacích [že služby LZS a SAR musejí být *zajištěny* 24 hodin denně, zatímco integrovaný systém protivzdušné obrany NATINADS (NATINAMDS) musí být dle norem NATO *vykonáván v režimu* 24 hodin denně]. Podstatný by mohl být dle krajského soudu rozdíl v reálném výkonu činnosti ve službách SAR a NATINADS (NATINAMDS), avšak takový rozdíl stěžovatel nedoložil, a krajský soud nepovažoval za potřebné provádět v tomto ohledu další dokazování. Se stěžovatele proto nelze souhlasit, že by v důsledku rozsudku krajského soudu měly být žalobci přiznány platové nároky pouze na základě takového srovnání.

[34] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli ani v tom, že za rozhodnou pro závěr o důvodnosti žalobcových nároků krajský soud považoval směrnici 2019, jíž byl nově zaveden nepřetržitý výkon služby LZS a SAR. Krajský soud sice v napadeném rozsudku na tuto směrnici poukázal (viz body 54 a 55), avšak tento poukaz na směrnici 2019, která byla vydána až poté, co stěžovatel vydal napadené rozhodnutí, krajský soud použil jako jeden z podpůrných argumentů pro závěry, k nimž ohledně žalobou uplatněných nároků dospěl. Nejedná se tedy o vadu, jež by způsobovala nezákonnost napadeného rozsudku. Závěry krajského soudu obstojí i bez ohledu na obsah uvedené směrnice 2019.

IV. Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[36] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud částečně korigoval argumentaci krajského soudu, je stěžovatel při novém posouzení věci vázán jak závěry krajského soudu (v tom rozsahu, v němž je Nejvyšší správní soud aproboval, resp. nebyly kasační stížností napadeny), tak závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku. Stěžovatel tedy bude v dalším řízení vycházet ze závěru o oprávněnosti nároku žalobce na doplacení ušlého platu za posuzované období, včetně případných dalších příplatků, a určí (s ohledem na zjištěné odsloužené doby), jaká bude konkrétní výše tohoto nároku.

[37] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Žalovaný (stěžovatel) nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Ve věci měl úspěch žalobce, tomu však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2022

Mgr. Ing. Veronika Juřičková
předsedkyně senátu